

Täysistunto

Torstai 22.11.2018 klo 16.00—19.08

4. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2018 toiseksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 215/2018 vp
Lisätalousarvioaloite LTA 42-50/2018 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 23/2018 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 23/2018 vp.

Asian käsittely alkaa yleiskeskustelulla, jossa on nopeatahtinen osuus, jolloin etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään 5 minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia. Lisäksi myönnän harkitsemassani järjestyksessä 1 tai 2 minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja.

Keskustelu

18.07 Timo Kalli kesk (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Äsken keskusteltiin tulevasta vuodesta, ja nyt palataan tähän vuoteen, ja käsittelyn pohjana on toinen tämän vuoden lisätalousarvio.

Tämän vuoden toisessa lisätalousarviossa tulojen arvioidaan nettomääräisesti kasvavan 483 miljoonalla eurolla ja määrärahoja taas vähennetään 2 miljoonalla eurolla. Lisätuloihin vaikuttavat erityisesti myönteinen verotulojen kehitys ja muun muassa EU:lta saatavat lisätulot maaseudun kehittämiseen ja päästöoikeuksien nousun tuomat lisätulot.

Lisätalousarviossa osaajapulan helpottamiseksi ehdotetaan lisää 40 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan lyhyisiin ja nopeavaikutteisiin koulutustapahtumiin. Myös maahanmuuttajien kielikoulutukseen lisätään. Perusväylänpitoon ehdotetaan 46 miljoonan lisäpanostus ja pk-yritysaloiteohjelman laajentamiseen 35 miljoonan kohdennus. Merenkulun laivaliikenteen kehittämiseen ja ylläpitämiseen ehdotetaan 20:tä miljoonaa euroa, veteraanien kuntoutukseen ja kotiin vietäviin palveluihin 19,3 miljoonaa euroa. Myös maatalouden kannattavuusongelman helpottamiseen osoitetaan 7,5 miljoonaa euroa.

Määrärahojen käyttöä puolestaan alentavat työttömyysturvan valtionosuuksiin tehtävä 156,2 miljoonan euron ja toimeentulotukeen tehtävä 80 miljoonan euron vähennykset, jotka johtuvat pelkästään työllisyysasteen parantumisesta ja talouden tilanteen kohentumisesta. Määrärahoja käytetään vähemmän myös uusiutuvan energian tuotantotuen alhaisemman käytön vuoksi, ja tämä on kaikkiaan 52 miljoonaa euroa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2018 vp

Nettolainanoton tarve vähenee noin 485 miljoonaa euroa, ja nettolainanoton arvioidaan olevan tänä vuonna 1 miljardi 250 000 euroa. Valtionvelan määrän arvioidaan tämän vuoden lopussa olevan 107 miljardia.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunnan mietinnön päätösehdotus on:

”Eduskunta hyväksyy toisen lisätalousarvion edellä todetuin muutoksin.”

Ja edelleen: ”Eduskunta hylkää lisätalousarvioaloitteet numerot 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49 ja 50.”

Ja edelleen: ”Eduskunta päättää, että tämä toinen lisätalousarvio sovelletaan voimaan 1.12.2018 alkaen.” — Kiitoksia.

18.10 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Kalli sanoi, tämä toinen lisätalousarvio on nimenomaan tämän vuoden tilanteeseen soveltuva. Silti on todella paljon niitä uudistuksia ja investointeja, jotka jo tämän vuoden puitteissa olisi ollut syytä laittaa liikkeelle.

Oikeastaan kaksi tärkeintä asiaa, jotka sosiaalidemokraatit omassa vastalauseessaan nostivat esille, olivat investoinnit koulutukseen, joita on sadoilla miljoonilla leikattu tällä hallituskaudella, sekä investoinnit aidosti aktiiviseen työllisyyspolitiikkaan, ja siinä käytännössä ehkä tämän päivän puhuttavimpaan asiaan aktiivimallin lisäksi, eli siihen, kuinka käy onnistuneitten kuntakokeilujen — niihin muutosesityksissämme, joista huomenna äänestetään, olemme esittäneet varattavaksi 5 miljoonaa euroa — samoin siinä myöskin siihen, että yhä vaikeutuvassa työllistämistilanteessa luotettaisiin siihen, että järjestöt voisivat työllistää entistä enemmän.

On moneen otteeseen keskusteltu korjausvelasta ja välttämättömistä väyläinvestoinneista. Nyt näyttää siltä, että parlamentaarisessa yhteistyössä sovittu 300 miljoonan euron vuosittainen korjausvelkainvestointi jää välittömästi toteuttamatta, tämä lupaus lunastamatta. Sosiaalidemokraatit esittävät, että nyt edes 100 miljoonaa sijoitettaisiin väylänpitoon plus toinen 100 miljoonaa uusiin väyliin.

Olemme siis tehneet kaiken kaikkiaan 14 muutosesitystä, jotka veisivät Suomea 2020-luvulle, kestävämmän kasvun ja työllisyyden uralle. Vähän hämmästyneenä totean, että lisäksi ainoastaan yksi vasemmistoliiton muutosesitys tähän lisätalousarvioon on äänestettävänä huomenna. Ilmeisesti tämä sitten suurelle osalle tällaisenaan kelpaa, tai ehkä on jopa näin, että tässä vaiheessa vaalikautta toivo on jo menetetty tämän hallituksen suhteen.

18.12 Satu Taavitsainen sd: Arvoisa puhemies! Hyvät edustajakollegat! Mielestäni hallitus antaa nyt aivan liian vaatimattoman lisätalousarvion. Liikenne- ja viestintävaliokunnan jäsenenä olisin halunnut, että hallitus olisi lisännyt rahaa perusväylänpitoon. Hyvässä kunnossa olevat, turvalliset tiet ovat maakuntien työllisyydelle, matkailulle ja elinvoimalle elintärkeitä. Kunnossa oleva tiestö ja nopeat junayhteydet edistäisivät erityisesti Itä-Suomen saavutettavuutta ja pitovoimaa, jotta ihmiset voivat asua Itä-Suomessa, ja yritysten mahdollisuutta toimia ja työllistää siellä nämä erityisesti lisäävät.

Arvoisa puhemies! Kelirikko oli viime talvena pahempi kuin 20 vuoteen. Tämä näkyi ihmisten arjessa kuoppaisina maanteinä, teiden reunojen sortumisina ja eri tieosuuksille asetettuina painorajoituksina. Nämä kaikki lisäsivät ammattiliikenteen kuljetuskustannuksia, kun jouduttiin ajamaan pidempiä, vaihtoehtoisia reittejä tai ottamaan vähemmän las-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2018 vp

tia. Myös hiljaisempien tieosuuksien takia pidemmästä matka-ajasta syntyi lisäkustannuksia. Kuluttajille nämä kaikki merkitsevät kallistuvia palveluita ja tuotteita.

Sekä ammattikuljettajat että yksityisautoilijat ovat selvästi tyytymättömämpiä teiden kuntoon kuin aiemmin, eikä syyttä, koska teiden kunto on monin paikoin ihan järkyttävän huono. Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakuntien alueelle valtion osoittamat teiden päällystysrahat ovat noin 6 miljoonaa euroa pienemmät tänä vuonna kuin ne olivat vuonna 2017. Niin sanottua korjausvelkarahaa ei enää ole ollut juurikaan käytettävissä tänä vuonna. Siis tänä vuonna 6 miljoonaa euroa vähemmän rahaa käytössä kuin vuonna 2017.

Vuoden 2018 lopun ennuste on, että meillä on noin 1 300 kilometriä huonokuntoisia valtion teitä, siis omalla alueellani, ja tässä on 100 kilometriä kasvua verrattuna vuoteen 2017. Nyt lisätalousarviossa tämä rahoitusvajahan olisi ihan täysin mahdollista korjata, jos tahdotta hallituksella olisi. Kuten edustaja Harakka äsken sanoi, niin SDP:n vaihtoehtobudjetissa on edes 100 miljoonaa ajateltu tähän. Ensi vuoden osaltahan tämä tilanne tulee olemaan täysin katastrofi, kun hallitus pienentää teiden kunnostamisen perusrahaa, ja meille Etelä-Savossa tämä on aivan keskeinen elinvoimamme hidaste, sillä maakuntamme tärkein asia on, että valtio myöntää lisää rahaa maanteiden, sorateiden, rautateiden ja siltojen ylläpitoon.

18.16 Timo Kalli kesk: Herra puhemies! Perustienpidon kunnossapito on erittäin suuri haaste, se pitää tunnustaa ja tunnistaa, mutta haluan nyt muistuttaa siitä, että tälle vuodelle kohdennettua korjausvelkaa siirtyy siirtomäärärahana ensi vuodelle 143 miljoonaa euroa, eli se siirto on 43 miljoonaa parempi kuin edustaja Harakan tekemä ehdotus. Mutta tämäkään raha ei ole tietenkään riittävä, eli haaste on erittäin kova. Puhutaan sadoista miljoonista, jopa miljardista eurosta, ja sen tähden on syytä ponnistella ja löytää kestävämpiä ratkaisuja, millä tavalla me tätä kansallisomaisuutta tulevaisuudessa tulemme hoitamaan.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.